

Enfo-Lèt Sosyete Koukouy Seksyon Kanada

Nou se kreyòl-ayisyen.

An nou viv an kreyòl.

An nou konstui ayisanite nou

Kanada, 10 mas 2024 (no.1)

DEFINISYON ENFO-LÈT

Enfo-Lèt, oswa "newsletter," se yon mesaj elektwonik ki rive jwenn abòne yo regilyèman. Li sèvi kòm zouti komunikasyon pou yon òganizasyon pataje avèk piblik la: enfòmasyon, opinion, nouvèl epi evènman ki pase oswa ki pral rive.

Enfo-Lèt Sosyete Koukouy Seksyon Kanada (ELSKSK) se yon vitrin pou Sosyete Koukouy Seksyon Kanada. Li kapab pèmèt nou kenbe manm Sosyete Koukouy yo an kontak yonn ak lòt epi li ka pèmèt nou al chache nouvo manm alawonbadè. Enfo-Lèt sila a se yon espas pou nou demistifye, dekonstui tout panse négatif ki ap anvayi lespri noumenm Ayisyen sou kesyon lang, literati, idantite ak kilti nou. Enfo-lèt Sosyete Koukouy Seksyon Kanada se yon espas pou nou motive tout ayisyen, tout paran ayisyen pou yo pèmèt ptit yo aprann viv an kreyòl epi pou yo fyè de orijin yo ak idantite yo.

Enfo-Lèt sa a se yon zouti komunikasyon ki vrèman enpòtan pou Sosyete Koukouy Seksyon Kanada. Li pèmèt nou kenbe koneksyon avèk moun ki vle, enfòme yo epi ankouraje yo patisipe nan evènman sosyal epi kiltirèl ki ap pase nan kominote a. Si ou vle komi-nike avèk Sosyete Koukouy seksyon Kanada, pou nenpòt ki rezon, ekri nou nan : (ajoute imel)

sosyetekoukouykanada84@gmail.com
Telefòn: 514-571-4067 oubyen 613-738-9202

NOUVÈL SOU AKTIVITE 21 FEVRIYE NAN KANADA Ak Michel-Ange Hyppolite

Nan jounen lang manman nou ak papa nou, 21 fevriye, Sosyete Koukouy Seksyon Kanada te chwazi dat 22 fevriye a pou li te organize yon aktivite sou zoum. Aktivite sila a te fèt sou direksyon Prezidan branch Sosyete Koukouy Kanada a Edenne Roc. Te genyen 3 prezantatè : Henri Robert Durandisse, Michel-Ange Hyppolite (Kaptenn Koukouwouj) epi Jean-Robert Placide.

Henri-Robert Durandisse te fè yon rale sou enpòtans kreyòl ayisyen an genyen pou li. Li te prezante Lang matènèl ayisyen an kòm senbòl nasyonal peyi Ayiti. Li te afime nan lespri li « Kreyòl ayisyen an se yon bèle rivyè ki wouze kilti nou, memwa nou, rèv ak lespwa nou ». Li te fini entèvansyon li a avèk yon pwopozisyon, kote li envite tout Ayisyen pou nou viv an kreyòl. Nan sans sa a, li di chwazi viv an kreyòl vle di tou « afime fyète nou pou nou selebre richès kilti kreyòl ayisyen an ». SKSK di Henri-Robert, mèsi. Nan pa twò lontan, li va debat pwopozisyon sa a avèk nou an detay.

Michel-Ange Hyppolite (Kaptenn Koukouwouj) te pran tan pa li a pou li te pale sou pwodiksyon liv nan lang kreyòl la. Nan lespri li, se pwodiksyon liv nan lang kreyòl la epi nan tout nivo ki pral ede pwofesè yo fè travay yo kòrèkteman epitou ede elèv yo jwenn bon modèl pou yo suiv. Nan mesaj li a, Michel-Ange Hyppolite (Kaptenn) konsyan jouk jounen jodi a, menm si tout moun ki genyen 30 ane daj an montan yo konn li epi yo konn ekri kreyòl, genyen yon eleman kou ansèyman literati nasyonal peyi nou an, Ministè edikasyon nasyonal pokò bay lapasèt kòrèkteman nan lekòl yo. Se literati ki ap sikile an kreyòl la. Ministè edikasyon nasyonal merite devlope yon kourikoulòm pou tout pwofesè anseye literati kreyòl. Se yon fason pou ansèyman yo ki ap bay elèv yo lakonesans abouti menm kote. Nan finisman prezantasyon an, Michel-Ange Hyppolite (Kaptenn) te ankouraje tout moun pou yo achte liv ki ekri an kreyòl. Yo kapab menm soutni finansyèman moun ki ap pwodui an kreyòl yo, paske kochon an pa genyen sifizamman grès pou li kuit kochon an. Michel-Ange Hyppolite te pwofite okazyon an pou li konplimante manm Sosyete Koukouy yo pou fason yon anrichi lang kreyòl Ayiti a avèk divès kalite materyèl. Nan menm moman an, misye te voye yon koutchapò pou manm Sant N A Rive yo, ki bò kote pa yo, te pwodui yon liv kolektif ki rele Korespondans (2023).

29 FEVRIYE 2024: ESPAS MAGAZINE L'OLIVIER

Sosoyete Koukouy Seksyon Kanada te òganize yon konferans sou zoun nan espas Magazine L'Olivier, ki tabli nan Noujèze, ap jere aktivman chak semenn. Konferansye yo se te : Michel-Ange Hypolite (Kaptenn Koukouwouj) epi Jean-Robert Placide. Tèm yo te abòde a se te literati kreyòl Ayiti a. Michel-Ange Hypolite (Kaptenn) te pale sou prejije ki te genyen kont lang kreyòl la nan Sendomeng, yonn nan koloni Lafrans yo. Pandan prezantasyon li an, li te dekoupe istwa pwezi kreyòl Ayiti a an 2 peryòd : Peryòd kolonyal la, li rele peryòd imitasyon total epi Peryòd apre Lendepandans, li te separé an plizyè seksyon sou baz evennman istorik, desizyon konstitisyonèl oswa dat parisyon zèv yo. Li te analize rapidman de nan zèv ki te pibliye nan Peryòd kolonyal la : Lisette quitté la plaine epi Evahim ak Aza. Michel-Ange Hypolite (Kaptenn) te di, pa gen jenerasyon espontane. Se zèv kolonyal yo ki te louvri baryè a pou premye zèv kreyòl yo nan Peryòd Lendepandans lan, jouk rive nan tan modèn yo.

YON TI PAWÒL DAMOU TOU KOUT avèk Jaycen Jeune

Dènyèman, 14 fevriye, jou fèt lanmou, lè nou te kontre a, ou te fè mwen plonje tout bon vre nan jaden lanmou ou, tankou nan yon oseyan lanmè bonè san bout. Chak mo ou te di mwen se tankou yon tras ou te trase nan nannan istwa nou, yon deklarasyon ki grave nan kè nou vreman. Ou fè mwen kwè lanmou se lavi. Chak minit, nou te pase ansanm, se yon bèl avanti ki pèmèt nou aprivwaze santomian nou. Moman apre moman, se bèl mèvèy lavi mwen dekouvri nan ou. Chak detay ajoute yon ti nyans nan istwa nou. Chak souri, chak akolad tandrès, chak klendèy nou pataje vini yon paj nan lanmou nou. Mèsi anpil pou lanmou, gras ak prezans ou, ki se prensipal pilye vi nou.

YON KOUTCHAPO POU FANM YO NAN OKAZYON 8 MAS LA

Sosyete Koukouy Seksyon Kanada- Men mwen! Oumenm ki ap founi je gade mwen. Rad mwen se po kò mwen. Mwen se yon fanm dyanm ki fè lagè lendepandans. Memwa mwen la pou li rakonte nou istwa mwen. Tout ane sa yo mwen pase sou mwen, ki ap pran kou, fè mwen kapab di nou ki kalite gou epi ki sans ekzistans nou genyen.

Jodi 8 mas sila a, se pou nou fete fanm depi nan pwent cheve li jous nou rive anba pye li. Nan mitan jounen sila a, mwen mande ki jan nou kapab itilize lang manman nou ak literati nou an pou nou selebre enpòtans fanm nan lavi Ayiti, manman nou. Mwen swete yon bèle jounen pou tout fanm sou latè, tout fanm ayisyen nou yo.

KÈK DAT KI ESANSYÈL POU MANM SOSYETE KOUKOUY YO

29 fevriye 2024 - 8 mas 2024 a 11:59 PM, voye yon imèl pou Komite Eleksyon Biwo Santral Sosyete Koukouy (BEBSSK) pou ou prezante opinyon sou sa ki dwe fèt oswa ki jan sa dwe fèt pandan eleksyon an. Ou kapab ekri Biwo Santral la nan adrès imel Biwo a te voye ba ou.

9 mas 2024 a 12:00 AM – 17 mas 2024 a 11:45 AM: moun ki poze kandidati yo kapab vin esplike rezon ki fè yo vle vin prezidan Biwo Santral Sosyete Koukoiuy.

17 mas 2024 apati 12:00 PM: Eleksyon (pandan reyinyon Biwo Santral sou Zoom)

PWOVÈB AYISYEN

Pwovèb 1- Afè nèg pa janm piti. Se janm pantalon yo ki piti.

Liv sous : Michel-Ange Hypolite, Keder Hypolite nan Filozofi Euphémie ak Nicolas, Koleksyon Koukouy, 2023, paj 26.

Fòm estilistik : Paranomaz

Entèpretasyon

Nou anplwaye pwovèb sa a, lè nou twouve nou nanyon sitiyasyon, kote nou aprann yon enfòmasyon sou yon moun epi enfòmasyon an etone nou. Sa vle di tou, se yon moun, konpòtman li pa janm montre tout valè li, tout enpòtans li, elatriye. Nan yon lòt nivo, aksyon moun sa a ap fè demontre nou, li pi malen pase nou te panse. Ekzanp : Sipozon ou konnen yon moun ki pa vrèman demontre li gen gwo mwayen, epi an palan sou moun sa a, yo di ou : Ou konnen moun sa a genyen anpil kay nan lwaye. Lè sa a, ou kapab reponn : « Afè nèg pa janm piti. Se janm pantalon li ki piti. » Pwovèb sa a ka sèvi pou li dekri yon moun ki bakoulou epi mètdam tou.

Kontèks familyal

Sa fè mwen sonje lè Mèt Belis te vin pale avèk manman nou sou Konstanten, ki di afè li pa bon epi li achte yon bann poul pou li revann. Lè sa a, manman nou te reponn Belis : « Afè nèg pa janm piti. Se janm pantalon li ki piti. » Mèt Belis te reponn : « Se sa madan Nikola. Nou ap suiv. »

Pwovèb 2 : Bon bonjou montre chemen

Liv sous : Bergman Fleury, Fanm Se Kajou, CIDIHCA, 2023, paj 43.

Peyizan ayisen apresye anpil tandé yon vizitè gen lapolitès pou di: «Bonjou!», lè yo rankontre nan chimen. San politès sa a, etranje a pa kapab espere peyzan an reponn li epi esplike li kouman pou l pa pèdi nan wout.

Se vre politès se yon fòm respè ki enpòtan anpil nan relasyon egalego. Epi si yon moun gen sajès rekonèt limit kapasite pèsonèl li sa enpòtan pou l mande kolaborasyon kèk lòt moun ki, menm si yo pa rich gen konesans itil pou pwogrese ansanm.

LIV NOU REKÒMANDE NOU LI

- Gary S. Daniel « **Twa powèm pou mounite fleri** » rekèy powèm (2023) Edisyon Koukouy – Koleksyon Koukouy
- Jean-Robert Placide « **Ayisianite ak kreyolite** » esè (2023) JEBCA Éditions – Koleksyon Koukouy,
- Marie Michèle Amédée-Volcy, Gary S. Daniel, Henri-Robert Durandisse, Manno Ejèn, Michel-Ange Hyppolite, Jean-Robert Placide, Edenne Roc « **Sou tras Julio Jean-pierre** » esè (2023) Edisyon Koukouy – Koleksyon Koukouy
- Michel-Ange Hyppolite, Keder Hyppolite « **Filozofi Euphémie ak Nicolas** » pwovèb (2023) Koleksyon Koukouy
- Bergman Fleury « **Fanm Se Kajou** » pwovèb (2023) CIDIHCA

Nan Sosyete Koukouy, nou itilize de ògàn pou nou pase mesaj tout kalite ak lide pou nou prepare larelèv epi agrandi espas pwodiksyon ki ap fèt nan lang kreyòl la : Ti Gout Pa Ti Gout epi Revi Literè Sosyete Koukouy.

- « **Ti Gout Pa Ti Gout** »- Sosyete Koukouy An Aksyon - se yon paj, yon espas Direksyon Haïti En Marche, jounal ki soti chak semenn mete adispozisyon nou pou nou alimante lakonesans nan lang kreyòl la. “ Ti Gout Pa Ti Gout “ se yon espas manm Sosyete Koukouy yo anime. Sepandan, nou louvri li pou tout kreyolis avèk onè respè. Nan paj sila a, nou evite politik patizan. Nou rete lwen ideyoloji relijyon yo men pòt nou toujou louvri pou nou anrasinen nan fondas rasin Lafrik nou an.
- « **Pawòl kreyòl** » revi literè Sosyete Koukouy se pòtvwa Sosyete Koukouy premye mouvman literè òganize nan branch literati nasyonal Ayiti a, literati kreyòl la. Prensipal objektif Revi Literè Sosyete Koukouy la se kreye yon espas pou pèmèt tout kreyolis ak tout lòt kreyatè pataje refleksyon oswa pwodiksyon yo ak tout lektè lang kreyòl yo sou tè Ayiti kou nan peyi etranje. Revi a pran lari chak de lane.

Sous : Centre N A Rive

MESAJ POU NOU TOUT

Sosyete Koukouy seksyon Kanada voye di ou, li ankouraje ou ekri nan Enfo-Lèt sila a. Se yon zouti ki la pou nou tout. Nou ap pibliye li chak de semenn. Ladan li nou ap pibliye pawòl oubyen enfòmasyon ki ekri an kreyòl epi nou swete resevwa tout enfo / opinyon ki ap valorize lang epi literati kreyòl ayisyen an. Chak moun ki pibliye nan Enfo-Lèt Sosyete Koukouy Seksyon Kanada a respon-sab pawòl li ekri yo.

sosyetekoukouykanada84@gmail.com
Telefòn: 514-571-4067 oubyen 613-738-9202